

Ezen lapok minden héten négyzer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. **Előfizetési ár** félévre Buda-pesten házhöz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez p. A hirdetések minden apróbetűs hasábroráért 5 (öt) ez. kr. fizetetik.

Kedden

187.

Majus 27. 1845.

Előfizethető helyben a kádóhivatalban, **gránátos-utczal** Dlabhy-házban **166ik szám** alatt, és minden császári királyi postahivatalnál. — Az a u s z t r i a i birodalomban s külföldre menendő példányok, csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezések. Erdemfátás. Névváltoztatás. Vukovár-fiumei vasút II. Allattenyésztés III. Megyék: Közgyűlés Győrben. Bud-pesti hírharang. Adakozások a Reguly-társulat pénztárába. Pesti szegénygyermekkház javára tett adakozások. Illrapi szemle. Külföld. Amerika. Franciaország. Egyveleg. Hibabiztosítás. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Ö. es. ap. kir. Főlsége Forberger Antal Késmárkon az ágostai hitvallásu evang. iskola tanítóját közép-aranyéremmel megkülönböztetve díszesíteni méltóztatott.

A középponti kir. könyvvizsgáló-székekkel egyesített tanulmányi-bizottságnál megüresült ülnökségre Becke Kálmán eddigi tollívó nevezetelt.

Névváltoztatás. Ö. es. ap. kir. Főlsége Kárpf Sándor Győr sz. kir. város tanácsnokának, és Kárpf Kálmán hités ügyvédnek vezetéknévüket „K a r y a s y”-ra változtathatni kegyelm. megengedte.

A mltsu magy. kir. udv. Kamara az Oláhlaposbányán megüresült k. erdő-intézségre Steyrer József kitanult k. erdészgyakornokot, ugyszinte az alsómagyarországi kerületi bánya-törvényeséknél megüresült ülnökségre Tóthházy Lajost ugyanezen bánya-törvényeséki protocoлистát alkalmazta.

D. (Vukovár-fiumei vasút. II.) Szerénytelenség volna azt kívánni az olvasótól, hogy a mult lapunkban idézettek kivül, még a 40, 46, 48, 52dik Budapesti Híradóra is visszamenjen, noha jól fog eszelekedni, kinek kedve van, a pro et contrá egész kiterjedésében ismerni, ha még egyszer átfutja mindezen cikkeket. Látniaja belőlük, mikint mi tehetségünk szerint mindent elköveltünk, hogy az országot egy igen hiányos finansziális rendszerbe való keveredéstől, vagy legalább igen nyomasztó kamatbiztosítási feltételektől megmentsük, Fiumét pedig 's vele hazánkát az általunk folytatott sürgetett vízi közlekedések javítása, sziszek-károlyvárosi vasut felépítése és a Ludovicaea ut megváltása által, mindazon jótékonyaságban részesítsük, mellyek előteremtését mostani erőnk megbírja, a nélkül, hogy jövődö finansziánkat rossz és nyomasztó feltételekkel, egy jobbadán csak hibás suppositumokra épített célz elérése miatt, hosszú időkre előre megmontanók. E vitatás közben váltig ismételtük mi, és attól ma sem állhatunk el, hogy túlnyomólag nyers, és így jobbadán olcsó termékek kivételére lévén ezen vonalon egyedül kitalás, a vízi utat, mely a vasutnál sokkal jutányosabb, kell az eladás helyéhez minél közelebb eső pontig használni 's ha lehet, rövidíteni, lehető biztossá tenni, 's csak hol ezen utóbbi feladás vagy lehetne és kétes kivételőségünk, vagy igen lassunak mutatkozik, vasuthoz folyamodni az országnak. Szakadatlanul emlegettük, hogy a fiumei társaság meghagyásából Wallau mérnök által nagy gyorsasággal készített tervezetek és költségvetések még magokban semmi biztosságot sem nyújtanak, és azon alapul, mellyre akár az ország valamely közlekedésség vállalatát, akár egy szilárd társaság működését építhetné, egyáltalában nem szolgálhatnak. Midőn mi ezeket mondók, a nemhivó tamásoknak, a korholónak és gyanúsítóknak seregére akadunk, 's voltak, kik nem valának megfogni képesek — mert vajmi sokan jó számtásnak csak azt tartják, mely a holnap 's holnaputánról és önzsebükről gondoskodott — mikép és miért kívánhatunk mi olly tervet gátolni, mely a mi magunk saját Tiszán leuzsható 's a Ferencz-esatorna segítségével Vukovára könnyen eljutható buzánk, repezénk, szeszünk 's idővel dohányunk nyereségesebb eladására is olly szép kilátásokat tár fel előttünk.

Örömrünk szolgál e körülmények között, hogy nézetünk legalább egy, de igen jelentékeny részét a magyar kereskedelmi társaság említett „Felszólítás”-a által látjuk támogatva, mely igen dicséretes és nyilt őszinteséggel elismeri, hogy „mult országgyűlésen a fiumei vasutnak kamatbiztosítási engedélyezése leginkább azon oknál fogva nem sikerült, mivel a vasutépítés körüli költségvetések és elődolgozatok, mellyek a törvényhozás részéről a vállalkozókkal kötendő szerződésnek biztos alapot szolgáltatnának, senki által tökéletesen előkészítve nem voltak.” Hiszen a többek között mi is mindig azt emlegettük, hogy hiányzik ezen biztos alap, és hogy a költségvetések és elődolgozatok senki által tökéletesen előkészítve nincsenek, nincsenek pedig sem Vukovártól Broodig, sem innét Fiumeig. És újabb örömrünk szolgál azt is tapasztalni, hogy ez utóbbi véleményünk hasonló mértékben mint az előbbi, igazoltatik a magyar kereskedelmi társaság által, mellynek gondossága az előbbi vonalt illető munkálatoknak egy világhírű mérnöki tekintély általi meghitelesítését, a brood-fiumei részleten pedig az előmunkálatok megtételének szükségét nyilvánítja. Ezen, a józan ész által kiszabott és a kereskedelmi társaság által igen helyesen megragadott eljárás mód mellett, sokkal megnyugtatóbb szint ölhet magára az egész, kivált ha azon remények valósulnak, mellyek ezen felszólításban kifejezvek, 's mellyek kivált bennünket töltötenek el igen édes érzésekkel, 's köteleznének le maradó hálára az említett társaság iránt. Mi ugyanis családásainkból, valahányszor a haza javát látjuk tettleg ez által előmozdítva, kiábrándulni igen nagyon szeretünk, habár egészen ellenkezője történik is annak, mit mi gondolánk lehetőnek vagy célszerűnek. Ilyen édes reményekre gerjeszt bennünket, 's gerjeszthet minden hazafit a magyar kereskedelmi társaság legújabb „Felszólítás”, mellyben az mondatik, „hogy ha már biztos adatok nyomán állíthatni, mikint a vukovár-fiumei vonal olly jövedelmezésre nyujt kilátást, miszerint feltenni lehetne, hogy azon hajlam következtében, mely a vasuti részvényszerés iránt európaszerte mutatkozik, a vukovár-fiumei vasut részvé-

nyei megazon esetben is kelendő papirost képeznének, ha csak magán merényletre, minden kamatbiztosítás nélkül kísérletre, a vállalat.” Nem kételkedhetünk mi ugyanis, hogy illy kedvező kilátások között, a magyar kereskedelmi társaság nem ismerend előlegesebb hazafu feladást, mint azt eszközölni, miert a haza örökös hálájára tarthatna számot, hogy ezen biztos adatok minél gyözöbber alakban terjesztessenek a töképenzes és vállalkozni akarók elibe, 's ekép kamatbiztosítás nélkül épüljön meg a szakadatlan vasuti közlekedési létesítendő vukovár-fiumei vonal, vagy legalább annak mindazon részletei, mellyekhez illy bizodalma van a társaságnak.

Ha azonban nem is erre látjuk sajnosan a magyar kereskedelmi társaság legújabb lépéseit irányozva — mit az előrebocsátottak után nem tudunk egészen magunknak megmagyarázni, kivált miután nem igen tudnánk bármely társaságra nézve kedvezőbber körülményt képzelní, mint ha felépítené mellyebber például a sziszek-károlyvárosi vonalt, 's az jól jövedelmezne, 's ezáltal a többi vonalok ugyanilly lehető mivolta tettleg volna megmutatva — azért mégis üdvözöljük azon érd. társaságot azon pályán is, mellyre fellépett. Biztos alapok és adatok megszerzése, költségvetések és tervek meghitelesítése, előmunkálatok megtétele 's az eredményeknek valószínűleg a közönség elibe bocsátása mindenestre igen dicséretes és szükséges eszelekvések, és ezen függő kérdések kielégítő megfjtését igen nagyon könnyíthetik. A mi eszelely tollunkat illeti, annak támogatására és méltánylására az illyen józan eljárások mindig számolhatnak. Hiszen kinek lehet nagyobb öröme, mint épen nekünk, ha a vukovár-fiumei összes vonal technikai kivihetősége és jövedelmezősége bebizonyítottak? Megszűnnek akkor aggodalmaink, 's a siker annál nagyobb valószínűségevel, annál gyözöbber erősségekkel vitathatjuk eszménket, hogy tehát az ország önérejével létesítse itt is e vonalon, mint egyebütt, mindazt, mit létesítendőnek tart, minek sorát és mértékét aztán természetesen a finansziális férfások 's minden egyes helyen szükséges közlekedési eszközök mivolta határozza meg. Ha pedig az ellenkező sül ki, 's a mi aggodalmaink alaposasága által mindezek folytatban igazoltatni, annál nagyobb sokaságban fogunk bővelkedni az okoknak, mellyeknek segítségével tovább is eddigi specialis tervünket vitathassuk. A jövő országgyűlés az építésbe kezdeni amugy sem lehetvén, 's nem is akarván a kereskedelmi társaság mást eszközölni, mint azt, hogy az ország Rendei által elfogadott feltételek alapján lépjen fel egy vállalkozó társaság — természetesen minden lehető kezesseget nyujtó, és semmi olly lépést nem tevő, mely a jövő törvényhozás e tárgybéli rendelkezési szabadságát az erkölcsi kényszerítés bármilly nemével csökkenteni akarhatná — világos, hogy a társaság részéről, csak azon eszelely költségveszélyeztetése forog kérdésben, mely a tervek és költségvetések elkészítésére megkivántatik. Ezt pedig az ország, ha vágyaink szerint, az országos építési rendszer gyöz, az illy hasznos tárgyban költekezett társaságnak — ha t. i. ez nem engedélyeztetnék — felsem lehet tenni, hogy ne lenne elég méltányos megtéríteni, midőn ismét valószínű, hogy ha más társasággal szerződnek az ország a szeresésellen kamatbiztosítási elv törvényesítése után, és nem a most vállalkozóttal, amaz előbbi társaság örömet fogja az utóbbinak költségeit helyre pótolni. Cselely véleményünk szerint tehát ezen valószínű esetekreki figyelem okozza inkább azt, miszerint a vállalkozandó társaság ezen kérdéses költségekre nézve alig van valami kockázatásnak kitétvete, mint azon magyarázat, mellyet az említett „Felszólítás” adni látszik egy ott idézett mélyen tisztelt országos legfőbb hivatalnok levelelének. Mert ebben sehol sem mondatik, hogy az ország Rendei által felküldött, vukovár-fiumei vasutat érdeklő törvényjavaslat, csupán csak időrövidség miatt nem nyerhetett elfogadó kir. választ, sem pedig arra határozottan a vállalkozókat nem szólítja fel, hogy egyenesen az országgyűlésileg elfogadott feltételekre alapítva tegyék ajánlataikat, a mint mind ezeket a kérdéses „Felszólítás”-ból következtetni látszik. Az említett hivatalos levél, mellynek kivonatát közli a kereskedelmi társaság, az elfogadó királyi válaszból egészen hallgat, 's a vállalkozókat, — mind azokat, kik már az országgyűlés előtt ajánlkoztak, mind pedig azokat, kik a vasutat egy részben vagy egészen az országgyűlésileg elfogadott feltételek alatt építeni akarják, — a nm. m. k. Helytartótanácsához utasítandóknak rendeli. Illy körülmények között, és ezen félremagyarázatok kellő világosságba állítása után, mint mondók, a vállalkozó társaság költség-kockázatási veszélye az általunk fentebber említett körülmények figyelembevételével, van inkább elhátrítva, mint az itt elemezett félremagyarázott levél tartalma, vagy pedig a társaság által beadott és feltételekhez kötendő folyamodás által, mely utóbbiak elfogadására nézve, miután az a törvényhozás intézkedésétől függ, bajos belátni, mikép fog a társaság magának biztosságot szerezhetni.

Séjthei ezekből az olvasó, mikép mi, híven eddigi elveinkhez, ezentül is az országos építési rendszer mellett fogunk küzdeni, 's eszelely örömet arra fordítanduk, hogy ennek üdvéről és kivihetőségéről gyözűk meg hazánkfait, kik azon legalább e részben szeresés helyzetben vannak még, miszerint más nemzetek tapasztalásain oklva tethetik meg a mulhatatlanul szükséges lépéseket, és így elkerülhetik öszveségét vagy nagy részét azon károknak, mellyeken más nemzeteknek tanulniok kellett, míg arról, mi legjobber és ezészerűbber meggyözödhetek. Nem lehet tehát szeresésenk

akár az alakulandó, akár más olly társaságot, mely kamatbiztosítást kíván, eszelely tollunkkal támogatni, még a középponti vasutársaságot sem, miután látjuk, hogy kamatbiztosítás nélkül is építi a pest-debreceeni vonalt. És ez legyen egyszermind feleletünk K. L. urnak a „Hetilap” 12d. számában hozzáknak intézett felszólítására. Hogy tengerpartunk a Dumával, a fenálló körülmények között lehető legolesöbber, legbiztosabb és leggyorsabb közlekedési eszközök által tétessek kapcsolatba, a mellett mindig küzdünk, de e cél elérésére jelenleg az eddigi adatok után, 's a fenálló körülmények között más kombinációt nem ajánlhatunk, mint a vízi ut javítását, és ha lehet rövidítést, vasutat Károlyváros és Sziszek között, 's a Ludovicaea ut megvásárlását, 's a rajta szedett vám vagy egész vagy legnagyobb részben megszüntetését. Vajjon fogjuk-e valaha a szakadatlan vasuti vonalt Vukovártól Fiumeig eszelely szózatunkkal támogatni — kivéve, ha saját merényletre építi valaki, mert így üdvözöljük — még azon esetben is, ha gyöz az országos építésnek rendszere, ez attól függ, fog-e e vonalnak jövedelmezhetősége és technikai kivihetősége, tökéletesen világosítani? mert ez esetben, okoknak természetesen engedni fogunk, de a fenyegetődés, vagy láma és oktalanság egyebber nemének bizony soha sem. Miattunk mindennap irhat K. L. ur ha tetszik, egy „Párhuzam”-ot, és minden harmadnap megkérdézhethet bennünket mint most a Hetilapban: vajjon „elégjük-e” és „kell-e több?” Ezt a modort a verekedők szokták követni, és így épen nem üzylhetjük, de tőle bizony meg nem ijedünk. Hiszen megfjtunk ezekre a híres „párhuzamok”-ra és megfjtünk ezentül is, ha kell. Nem igen messze van, reményünk szerint, már azon pillanat, midőn az illyen „párhuzami” poésis, senki szemét sem fogja kápráztatni többé, mihelyt tudniillik zsebbe kellend valóban nyulni és fizetni, azon pillanatban le fog az illyen epopaeák ideje járni. Nem is jó sokat emlegetni ezen „Párhuzamokat”, mert ha csakugyan létre talál jönni a kamatbiztosítás, 's a kiszámított 25 000 ft hiány helyett, 15-ször vagy 20-szor annyit fog az ország fizetni találni, ez esetben bizony nem igen lesz nagy ok az illyen drága stylistikával kérkedni. Mi annak semmitsegeről mindig megvalánk gyözödvé és soha sem leend képes azollyan polfeszkedő vitatkozási modor megtántorítani bennünket, millyet a Hetilapban is dívatba kezd hozni K. L. ur. Az illyenre egyet mosolyg az ember, 's legfölebb felsohajt: beh boldogokká tesz némelly embereket az önhittség! és aztán tovább folytatja ismét derült kedélylyel előbbi működését.

Allattenyésztés. III. A mesterséges rétek előállítás mellözhetlen intézkedés minden országban, hol a földművelés a mai civilizációval egyenlő lépéssel haladni akar; mert azok nélkül igen természetes következtésül a marhák száma esökken, és ennek folytában az egész mezőgazdasági ügy megmenthetlenül hanyatlík, miből világosan foly, hogy midőn az emesztők száma szünetlenül növekszik, a fogyasztandó tárgyak mennyisége szünetlenül fog y.

Ha ezen egyszerű okoskodás szemetszuró igazsága ugy elnem ismertetik, hogy tüstint irányt adólag minden emberre hasson: akkor ennek okát épen csak az okoskodás egyszerűségében kell keresni; mert hiszen tudjuk, hogy az emberi ész sokkal kevélyebb, mintsem hogy illy szerény szóra hajoljon és sokkal könnyebb is fenséges eszmékben gyönyörkölni, mintsem mindennapias józansággal a földgörgöngyhez leszállani, mely akár méltatva akár nem, mégis csak közelebb van hozzáknak mint a csupa gözből álló felhő.

De vannak nemzetek, mellyekre ezen elvek egész súlyokkal hatottak, és mellyekre egy nemzetet utalni lehet, mely most százados hátramaradását szegényelvény az angol gyáripari nem annyira fejlettségel, mint fénymázzal véli elrejtethetni a helyett, hogy azt lépésről lépésre pótolni törekednek.

Illyenek Európában régóta többen léteznek, és roppant gazdagságot élveznek, mellynek forrása tudva van közönségesen, de mintha a mostani világjavítók a földművelés természetában is új reformokat szándékoznának behozni, ezen élő példákat is a régi világ avultságai közé söprik, és általános panaceát minden földi nyomor ellen a — pamutot ajánlják.

A civilizáció legrégibb tanyája, Olaszország, a civilizáció ezen leghasznosabb intézkedésével északi részében már régtől fogva dicsekszik. Ezen ország történetje a földművelés világos törvényit hangosan hirdette azon ezafölhatlan oklevelekkel, mellyek ezen elvek igazsága mellett küzdenek. Tudva van, hogy Krisztus születése előtti második századig az egész olasz felszigeletben minden mezőgazdasági természetny csudálatos bőségben arattatott, annyira, hogy a rómaiak birtokában, mellynek földjei nem a legtermékenyebbek közé számítottak, egy szem 15—20al fizetett, vagyis egy hold 15—20 mérővel.

Száz évvel később ezen termékenység annyira leszállott, hogy alig fizetett 7—8 szemmel, és csak igen jó és ritka viszonyokban 10zel.

Még egy századdal később, és a következő századok jó hosszú során keresztül az aratások nyomorultakká váltak, és a ki négy szemet aratott, örlt a ritka áldásnak.

Ime! hová súlydedt Olaszország földművelése! a természetnek egy ötödére annak, mit valaha könnyű munkával előállíthatott, és micsoda oknak tulajdoníthatni e rémitő

mert a dalkör csak jövő vasárnap tartandja ülését Ferencz halmán. Egyébiránt nagy örömmel hallottuk, hogy ezen vidék, s annál fogva nálunk valóban hasznos társaság ez évben leginkább csak magyarul énekelend, mi igen könnyű, mert nyelvünk bizonyosan bir annyi hajlékonysággal, hogy minden dalszöveget becsvesztés nélkül lefordíthatni. — Az „Ungar” mellesleg vádol bennünket, hogy néha apró híreket forrásidézés nélkül köleszünk hasábjából. Illy vádat mindenkor bajos bebizonyítani, mert eféle apró híreket mi is csakugy hallhatunk, mint bárki más, és ha napilap előbb közölheti azokat, abból épen nem következik, hogy mi hasábjából merítettünk, midőn pár nappal utóbb adjuk ugyanazon események leírását. Egyébiránt megvalljuk, mi az illy apró híreskében semmiféle dicsőséget nem birunk látni, és soha sem nehezteledünk, ha e rovatumk bárki által forrásidézés nélkül használtatni fog, főképp német nyelven. Ha ellenben valamely oklevél vétetik át szórul szóra egyik lapból másikba, már akkor szigorú kötelesség a forrás megnevezése, s a levél magyarságának megemlítése, mert ezen utóbbi körülmény mindenestre legalább is száz pennel becsesbbé teszi azt minden valódi magyar előtt. — A nemzeti színházban Willmers zongoraművész legfényesebb diadalt aratott, elragadó jeles játéka a tökély legmagas igényeinek is megelével. — Az előadásra elfogadott „Nyomor iskolája” című eredeti dráma szerzője Kovács Pál. —

Adakozások. A Reguly-társaság pénztárába f. évi ápril 22-dikétől május 21-ikeig a következő részeket fizették be: a) **Résztvevők:** 1845re magyar testőrök 20 ft, Wildner Ignác 5 ft, Venczel Gusztáv 4 ft, Szabó János, Szabó Lajos, Szerelmey Miklós, Jeszenszky Lajos, Káloczy Károly, Palásti Viktor, Rosti Zsigmond, Tamásy calas. József, Zimmermann Jakab, Nagy Peter, Kigly Gábor, Suhajda Sándor, Sümegi Pál, Polányi Ferencz, Jeger Ágoston, Baranyai Zsigmond, Reisinger János, Széchy Ágoston, Márton József, gr. Hunyady János, gr. Hunyady Imre, L. S. B., Endlicher István, gr. Pálffy Pal, gr. Pálffy Antal, gr. Pálffy Miklós, Nagy Elek, Szarvasy Zsigmond, Ivanchich Viktor, Koczányi Ferencz, Homoky Imre, Freund Károly egyenként 2 ft. b) **Adakozások:** a kecskeméti főiskola némely növendékeinek t. Karika János ur által beküldött gyűjteménye 8 ft, gr. Hunyady József 5 ft, Sebes Károly 2 ft, Rácsay Ferdinánd, Cseby János, Török Ignác, Répásy Mihály, Schneider János, Radnay Ferencz, Mihálovics Antal, Nessel Károly, Balázs Ágoston, Kerlenfy János, Kámánházy János, Spécz Antal, Schratzenhaler Ferencz egyenként 1 ft, Olos Alejos 4 kr, Stangl János, Ribály Bela egyenként 30 krt, Perleberg Ferencz, Schmolka Benedek, Kreiszonfy József, Dirnbach Antal, Veisz Károly, Hubert Andre, Schratzenhaler egyenként 20 krt; Dévay László, Somony Lajos, Kriszten Andrá, Wawrak János, Goger Frigyes, Wisán Antal, Somosy Ferencz, Tratnek József, Thoma Antal egyenként 10 krt, összesen 126 ft 40 krt pengőben. Az előbbi bevétel volt 115 ft 10 kr, pengőben és így az eddigi összes bevétel 242 ft pengőben. A befizetett pénzek elküldetéséig társ-elnök negos Császár Ferencz ur által kamatra adatvak, mint a befizetendők is időnkint kamatra adatni fognak. — Antal Mihály, társ. pénztárnok.

A pesti szegénygyermekórház javára utoljára tett adakozások: t. ez. vizeki Tallian asszony asszonyok lepedőkre való vásznat; Scheurer Lajos husz v. f. t. érő olajfesték ajtók és ablakrák befestése. Wagner műrús ur a szent család ábrázoló rajzot aranyozott rámban; egy ismeretlen szalmazsákra való egy vég vásznat s Rörich és Wanko urak több porcellánedényeket ajándékoztak, mikért valamint intézeti gazda Flamm Károly órnagy urnak az ajándékok megszerzésében bebizonyított fáradságáért a választmányi halálköszönetet szavaz a buzgó emberbarátoknak. Pesten, a választmányi ülésből, május 22. 1844. Frankenburg Adolf, egyesületi titoknok.

Hírlapi szemle.

Jelenkor (34, 35, 36, 37. sz.) E számok mindenikében nagy tárgyavatottsággal folytatja Gáty ur a takarékpénztárak és apóli intézetekről szóló alapos számítások készült, közfelfigyelmet érdemlő cikkét, melynek részletes taglalgatásába ereszkedni szemlénk korlátolt köre nem engedi. A 35. számban a „Gyáralapító társaság” felirat alatti cikk érdemel figyelmet; szerző megismerteti ennek történetéből, mennyire kívánták némellyek a társulatot pártzászló alá bujtatni; továbbá kiemeli, hogy a társulat maga elismerte, mikép az alapeszme testületére készítet szabályok sok tekintetben egyoldalúak és fonákak; mi végett, habogy boldogulni akar, s feladatát megközelíteni kívánja, most mindjárt reformra van szüksége, kit biztosabban s állandósíttatással kivendhetett, ha minden anyagi mozgalmaink első lendítőjére gr. Széchenyi Istvánra, kit illyesekre finom tapintatánál fogva öntapasztalása megérlelt, hallgatott s gyakorlati tanácsát meghallgatta volna. — (36d. sz.) Gáty derék érkezése második cikkül folytatjuk; olvassuk ezenkél gr. Széchenyi István „Általános nézetek” című lelkes érkezését. Gr. Széchenyi azokkal, kik az általánosságok mezejéről a specialitások terére kívánának átmenni s életrevalót tenni, egyetértve, nem tartja fölöslegesnek az általánosságok megvitatását, mert ha az alap rossz, olyan leend rá tett épület is, s azon kérdésre: vajjon vágatoink mozgalmi egészséges alapra építvék-e? elhatározottan nem mel felel. Bizonyítékul felhozza, mennyire esatalkoznak új politikai orvosaink, midőn nemzetünk kórállapotát sor vadásznak bérnájuk, mi, ha ugy volna, sorvadást gátló ellenszereket kellene természetesen alkalmazni, de miután a baj nem aszály, eszélytelenség volna az ellen használni szereket, mert vérünk az utolsó 10, 20, 30 év alatt inkább gyarapodott, mint fogyott, minél fogva, ha agyon nem orvosolják, mindig kecsgetetőbb jövő elibe nézhet. Hogy mi magyarok, ha más civilisált nemzetekhez hasonlítjuk magunkat, szegények vagyunk, tagadni nem lehet, de bajunk koránsem sorvadás; igazolja ezt, mert a magyar most jobban él, mint 10, 20, 30 évvel ezelőtt, s a szükség nem, de az igények és követelések nőttek csak,

sőt inkább ezen idő alatt a procreatio tetemesen növekedett, s hogy vész fenyeget egyeseket, a föld eldarabolásában keressük okát, és megleljük ott, s mivel némellyek, kiket a kéjvádaszat birtokaikban megsoványított, a világot magok szerint mérlegetik, távol sem következik, hogy elvihatlan igazuk van, midőn a hont veszni indultnak kiáltozzák. Illegadt gondolkozók, kik éberségüket minden tüzi lármánál el nem vesztik, egészen mást látnak, mint az aszkórt jósókató jámborok, kik különös gyönyörüket találjuk, ha elhithetetik a többséggel, a mit álmodnak. A tiszt. gróf eleve látva, hogy kifejlődésünk crisiséhez közeledünk, igéri, hogy mint azelőtt, ugy most is függetlenül szándékozik fellépni, s ugy, hogy sem felülről megtáborítottatni, sem alulról függeni, sem éretlen püsszegések által leveretni nem fogja magát, s ezentül tömördek nemzetorvosaink recipit szigoron megvizsgálndja, meggyőződve lévén, hogy csak ugy remélhetni a kór kiirtását, ha helyes diagnózisra építi gyógy-módját. Azért megváltoztatja a diagnosist, s nyavalyánkat idegláznak nevezi, mit a gyógyítók, kik hiedelmünk szerint magok is e bajban sinylőndnek, nem képesek felogni, s át nem látják, hogy nemzeteken gyógykísérleteket tenni életbevágóbb, megbocsáthatlanabb bűn, mint egyénekben. E bajgátlására sikra száll a gróf, s általánosságokba fog ereszkedni jól tudván, ha ezek ninesenek tisztában, ugy a specialitások sem lehet virulniok. A gróf ezen állításai annyira igazak, hogy csak politikai mámorosodás kelhet ki ellenök, s idején van, hogy a P. Hirlap ingatag állásában a mondatokat figyelemre méltassa, különben a zavarból, melybe maga magát döntötte, szárazra nem hatolhat, és valóban ideje is volna, hogy az illusiók köréből s az önteremtette légalkotmányok régióiból valahára tisztára lépne. (37d. sz.) „Széchenyi szétpattant” cikkben gr. Széchenyi István fáj-lalja, hogy a nevére keresztelt gőzessel Gönyönél a köz-tudomásu szerencsétlenség a gőzhajó szaporítása ügyét bizalom-ésökentés által gátlolni fogja; reményli mindazáltal, hogy mind a körülmények, mind a szükség feletti meggyő-ződés a bizodalmat helyreállítja. — Gáty befejezi jeles cik-két. — Ugyane számban találjuk „Személyes és képviselői szavazat” című értekezést. Szerző előbeszátván a megei rendszer változtatásának szükségét, a visszaélések gátlására mindenekelőtt azon kérdést hiszi eldöntendőnek, kinek legyen meggyekben szavazata. Ha, ugymond, a vagyonosokra ruházatnék a szavazati jog, ugy ebből a szegényebbeket kiszorítatnának, ellenben ha fejenkénti szavazás létesül, ugy a nagyobb birtokosok jutnak azon sorsra. Ennélfogva a köz-zépsorsuak kellene felruházni, mivel ezek a kisebbekkel leereszkedhetnek, a vagyonosabbak által el nem nyomat-hatnak. A kérdés megfajtése egyedül a qualificatio meghatározásától függ, mit felette könnyű munkának tart minden meggyében, ha a subsidium fizetése vétetik irányul, miáltal a szavazatási minőség kelléke túl nem esigáztatván, a municipalis rendszerbe befolyás nem fogna elzárva lenni, sőt a józanabb rész ez uton szerezhetne túlnyomóságot a tanács-közásban.

KÜLFÖLD.

AMERIKA. Majus Sán Liverpoolba érkezett s ápril 24-ig terjedő új-yorki hírek, azon benyomást rajzolják, melyet a brit minisiteriumnak az Oregon-kérdés iránti parlamentaris nyilatkozatai tevének az uniora. Általában véve az amerikai sajtó nyilatkozatai mérséklettel s közérzelem az, hogy az amerikai nép többsége nem kíván Angliával háboruba keveredni, mely talán csak a nyugoti státusokban lenne népszerű. Ellenben a Mexikoval harc vagy legalább a diplomatikai és kereskedelmi viszonyok félbeszakadása valószínűvé lesz; Texas határai felé már is seregek nyomulnak. Georgiából W. H. Stiles ur nevezetett ki ügyviselőül az ausztriai udvarhoz. — Canada nyugoti részén fekvő London város szinte tüzvészély martaléka lón.

Ápril 9-ikeig terjedő Texas-i tudósítások igen kétségesek, belőlök a texasiak kívánatit a bekebelezésre néve ki nem tudhatni. Míg a népesség nagyobb része a bekebelezés mellett látszik lenni, Jones elnök és Houston tábornok ellene vannak s így soknak kell még történni, míg Texas az unio státusává lesz. Azon hírek, miszerint, ha Texas bekebelezéséről lemond, Anglia és Franciaország függetlenségét elismerni ajánlkoztak, Galvestonban hitelt nyertek.

Mexiko, mart. 31. Két napja, hogy a mexikói kormány a diplomatikai viszonyt az egyesült státusokkal felbontá. Lehetlen megmondani, mily sikere lesz ennek Mexikora. Mit tegyen a kormány? Az egyesült státusok elleni háboru, oly nyomorú sereggel, esztelenség volna. Rövid idő óta a sereg már nyomulnak keletfelé, de soká érik el Texas; addig 1/10-de megszökik. Mexiko addig fog ingerkedni az egyesült státusokkal, míg rendszabályt nem hoz, mely ezeknek örökül szolgál California elfoglalására, a mi főleg szúrja szemeket, Texas amugy is már biztosítva lévén. A mexikói kikötők zarárlátele volna illy kérdés, ha ezen költséges eszköz az amerikai takarékoság meg nem vetné.

Mexikonak Texas bekebelezése elleni ovására Buchanan az unio külügyministere imezt válaszolá: „Washington mart. 10. Alulirt, az Egyesült státusok minisitere, Almonte tábornok (mexikói követ) izenetét megkapta s azt az elnökkel közlé. Alulirt utasítva van válaszkép kijelenteni, hogy Texasnak a status-szövetséghez járulása kormányunk törvényhozó és végrehajtó hatóságának szentesítését megnyerte, s e tekintetben az egyesült státusokat illetve, a határozat visszavonhatlan. Egyedül Texas kormányának a bekebelezési feltételek elfogadásától vonakodása képes azt megzúsítani. Késő tehát a már kimerített vitalkozást újra megkezdeni, s még egyszer bebizonyítani azt, hogy Texas Mexikótól függetlenségét régen kivitta s jelenleg a nemzetek sorában fölé-séges és független státustik fönnáll. Ezen tulajdonságában Texas a status-szövetségbe lépési forró vágyát kimondván, sem Mexikonak sem akármely népnek nincs jogszerű oka

bekebelezése ellen panaszkodni. Az elnök sajnálja, hogy a mexikói kormány ezen előzményeken megbotránykozott, s reményli, hogy ezeket később kedvezőbb s barátságos szempontból tekintendi. Elnöki kötelmeinek elfállalásakor kijelenté, miszerint azon fog törekedni, hogy a két testvér köztársaság régi sérelmei kiegyenlítsessenek. Alulirtnak van szerencsése Almonte tábornoknak kívánt utleveleit átküldeni sat. James Buchanan.”

Az Oregon-kérdés egyike lévén a jelen politikai világ legérdekesb kérdéseinek, helyén látjuk némellyeket a „Journal de la Haye” után tájékoztal közleni. Az Oregon-vidék a Csendes-tenger partján vonul el, nyugat felől Rocky-Mountains és Californiától az orosz gyarmatokig, melyek Északamerikának északnyugoti szélein fekszenek. Oregon áldott vidék, éghajlata a francia déli tartományokéhoz hasonlít, síkfelde háromszáz órányi szélességre s négyszáz órányi hosszúságra terjed. Ezenkívül termékeny völgyekkel bir, melyeket szép hegy-ormok választanak egymástól. Columbia folyama egyedüli ut, melyen az egyesült státusok ezen hegyes környékbe hatnak. E folyam torkolata azonban sok vészt rejt magában, mi az europai hajóknak nem igen kedvez. A XVI. században e tengerparti vidékek fölfedezésére irányzott első europai expeditiók, sem a st. jamesi, sem a washingtoni cabinetnek nem nyujtanak valódi jogczímet, a jelen vita tárgyára nézve. Annyit elég lesz megemlíteni, hogy az 1783ban Hudson-egyet név alatt képződött angol kereskedelmi társaság vállalatának következtében, a brit alattvalók a mult század végén nagy előmenetelt tevének ezen terjedelmes pusztaságok elfoglalásában. Azon kár, melyet Anglia az Oregon-vidék elvesztésével szenvedne, tetemes volna. A Hudson-egyet 1821ben kizárólagos jogot nyert az egész indus terület felett, melyet Anglia bir Északamerikában, polgártörvényhatósági joggal együtt. Az atlanti tenger-től a csendes oceanig 12,000 fejtér, 200,000 indus alattvalója van ezen egyletnek, melynek kiváltását az angol parlament 1841ben ismét meghosszabbítá. — Az amerikaiak eltökélvők az Oregon-vidéknek minden áron birtokába jutni. Az amerikai nyugoti partvidék Cap Hornól a Bebring utig nagy kifejődésnek néz elibe. A panamai földszorulat tervezett átmetszése; az europaiaknak új letelepedései a déli tengeren; az ezen tengeren mindinkább kiterjedő csehalászat; a Chinávali kereskedelmi közlekedés megnyitása, mely ketségen kívül Japan felé is tör utat; az egyesült státusok s britt északamerikai gyarmatokból nyugot felé tartó kivándorlás növekedése; mind ezek oda mutatnak, hogy a jelenleg majd egészen pusztá Mexiko s California észak-nyugati tartományok nem sokára igen megnépesülnek. Képzeltetni tehát, az Oregon-vidék, mily jelentékenységgel bir az Egyesült státusok s Angliára nézve, mely egyrésztől Missourival, az Egyesült státusok részével, másrésztől Canada brit gyarmattal határos. Valóban ha Angliának sikerül magát Californiában megfészkelni, a mire vágyik, az Oregon-vidék bírása képsé teendü az északamerikai kereskedésnek kifejődését a déli tengeren gátlolni s másrésztől a szárazon utját állani az Egyesült státusok előnyomulásának, mely mint Texas bekebelezési terve bizonyítja, az észak- s délamerikai néhai spanyol gyarmatok meghódítását célozza.

Mi már az Oregon-vidék iránti amerikai igényeket illeti, ezeket Polk székfoglaló beszédében „világos és kétségenki-vüllekknek” állítá, de a bebizonyítással adós maradt. A képviselőháznak 1823-ki bizottmányi jelentéséből látszik, hogy az amerikaiak a felfedezés elsősegére hivatkoznak, mi azonban igen gyenge alap, mert mindnyájok előtt spanyolok fedezték fel Északamerika nyugoti partjait. Támaszkodnak továbbá Francia-, Spanyol- és Oroszországgal kötött szerződésekre. — Az utrechti szerződésben az Egyesült státusok jogait nem mutatja ki, mert ebből csak annyi világos hogy Franciaország a Hudsonsba-t Angliának visszaadta. — A Franciaország s Anglia között 1763ban Parisban kötött békekötés szerint Anglia Mississippit nyugoti részén túl a francziák kedveért minden elfoglalásról lemondván, Franciaország pedig 1803ban minden északamerikai birtokait az Egyesült státusokra ruházván, világos, hogy Oregon-vidék is ezekre szállt. Ez azonban önkényes magyarázatnak látszik, mert az Egyesült státusoknak, mint Franciaország örökösének joga Oregon-vidékre ki nem terjed. — Hivatkoznak még az Egyesült státusok a spanyol királlyal 1819ben Washingtonban kötött Florida iránti szerződényökre, mely szerint a Californián-túli föld nekik átengedtetik. — Az Egyesült státusoknak ezen birtok iránti jogát az 1824ki tractatus szerint az oroszok is elismerék; mi azonban kétségsébe vonatik, mert az Anglia és Russia közötti 1825diki egyezkedésben Oroszország Angliának és a státusoknak egyenlő jogot tulajdonit.

Mikép fog ezen villongás bevégezödni, a legközelebb jövendő titkaiba tartozik. FRANCZIAORSZÁG. Majus 14. és 15-én a követkamarában a paris-belga — vagyis északi — vasut iránti törvényjavaslat volt szönyegen. A bizottmány részvényes társaságra javasolja ezt bizatni 33 évre (a kormány 45 évet javasolt). Gauthier de Romilly és Garnier Pagés nem találták helyén, hogy a status, mihelyest a legfontosb előzményeket maga tevé meg, a vaspályát nyerkémkedőknek engedje át, idővel ismét visszaváltandót. A statusnak kötelessége volna illy pályákat közös érdekből kezelni, a vitelbér szabályzását kezében megtartani s általában a vasutakból semmi közvetlen hasznot nem hajhászni, a helyett, hogy most új egyed-áruságokat osztogat s a t. Ezen általános tanácskozás után a törv. javaslat részletes taglalgatása következett. Még az ülés alatt 30 cikkkel több nyert elfogadást. Legnevezeteseb volt az, mely a státusnak az előleges munkálatok s megrendelésekre tett költségeinek visszapótlását s a kiadott öszvegtől 3 pennnyi kamatfizetést biztosít. A visszafizetés öt év alatt történik meg s ki van számítva, hogy a társaság költségei

150 millióra 's évitizta jövedelme 12 millióra fognak rugni. A locomotivokra nézve határozatot, hogy a legjobb minták szerint építtessenek, ne füstölögjenek 's általában a kormány minden rendeleteinek a vasúti forgalomra nézve megjeljenek. Hasonlóképp az üllő-kocsiknak is a legjobb minták szerint kell készíttetniök, érez rugókon függniök 's legalább három osztályuaknak lenniök 'sat. Az engedély meddig tartása iránt elárgáltak a vélemények. A társaság, hogyha 3 hónap alatt köteleességét nem teljesíti a pálya felbenszakítása esetére, jogait elveszti. Beaumont a földművelés javára kedvezőbb megkülönböztető díjt ohajtott, mi azonban bentoglaltatni mondatott abban, hogy a trágya és közsén viteldíjra nézve kivétel történt. A hamu mint trágya eszköz, a kivétel közé sorolatott.

A kormány két rendbeli pénzsegély iránt járult a követkámrához. egyike azoknak 2,650,000 frkra rug, a Notre-Dame székesegyház kijavítására, másika csak 200,000 frknyi a júliusi forradalom 15ik évi ünnep költségeire szolgálal.

Páris, maj. 15kén. A kutatási szerződéseket pótoló új rendszabályok feletti tanácskozás Broglie hg. 's D. Lushington között jó előre haladt, valamint az azokkal egybekötött alkudozás is a hg. 's Aberdeen között már közelite végéhez, midőn ez új nehézségeket gördített elő, melyeken nem lehetend egy könnyen túlesni. Angliában kételkednek, hogy az új rendelkezések, melyeknek a viszonyos kutatási-jog helyébe kell lépniök, olly erejűek 's hatásuak lesznek a rabszolga-kereskedés ellen, mint a régi szerződések; a francia közvélemény azonban ezektől idegenkedvén 's a „szíves egyetértés“ más áron nem lévén fenntartható, mint ha azon szerződések megsemmisítetnek, az angol cabinet új rendszabályok hozatalától nem fog vonakodni, kivált mellyek őt szép jövővel biztatják. Illy rendszabály lenne az afrikai tengerpartokon találtató szerecsen-raktárok szétrombolása, mihez Angliának Franciaországgal együtt kellene nyulni. A francia

rendkiv. ügyviselő, az illy vállalat veszélyes következményeit sejtve, egyedül némelly csekély előadásokra szorított. azon őrv megé sáncolván magát, miszerint illy fontos javaslatra utasítása nincs. A párisi kívánatoknak azonban súlyt tulajdonítandó, a hajdani külügyminiszterrel a mostani kezelt fogott 's megbízta azt, hogy az alsóházban a rabszolga-kereskedés iránt kérdést intézzen, azon kívánságot kapcsolván hozzá, vajha Anglia Franciaországgal együtt szétrombolná az afrikai parton lévő szerecsen-raktárakat. Az első miniszter ugy viselte magát aztán, mintha a felkérés váratlanul jöne 's Palmerston lord kijelenté, hogy a szerecsen-fejdelmek elleni fegyveres avatkozás népjogellenes volna. Ezzel S. Robert Peel részt nyitott magának, azon esetre, ha Franciaország határozatlan vonakodnék a javaslat elfogadásától; mert hogy Anglia 's Franciaország sokat habozzanak a népjog megsértése vagy meg sértése felett a negerfejdelmek ellenében, kik a népjoggal magok sem gondolnak többet, mint szerecsenekkel, ezt mindenki olly kevéssé hiszi, mint Palmerston lord maga. — Ellenben a tuileriai cabinet tart attól, hogy a rabszolgák-raktárának szétrombolására irányzott fegyveres beavatkozás a negerfejdelmekkel hosszab háborura 's az afrikai partokon hódításokra vezetne, miből a hatalmak között surlódások támadhatnának; Franciaország érdekében fekszik mind a hódításokat mind a surlódásokat kikerülni; az elsőket, mert Angliának Algériávali szomszédsága, minden inkább volna, mint kellemes; a másodikait, mert az által az Angliávali „szíves egyetértés“ fenntartnák. Legazért Broglie oda utasított, hogy a javaslatot érteljesen ostromolja; azon esetre azonban, ha Aberdeen lord belőle conditio sine qua non-t tenne, a záradékot olly hozzáadással fogadjal el, miszerint a két hatalom kötelezi magát a szerecsen-raktárak elleni fegyveres előnyomulás folytán tett hódításokról lemondani 's Anglia ezen felül kezesség gyanánt Franciaország uralkodását Algériában hivatalosan elismerje. Illy feltételek mellett a st. jamesi cabinet alkalmasint felhagy javaslatával.

ámde történjék bár mi, a kutatási kérdéss iránti alkudozások még nem egy hamar fejeztetnek be.

EGYVELEG. Angliában, az ipar roppant honában, az idén tartott az első iparműkiállítás, a gabnatörvény elleni egylet által megrendeltetve. A többi pompás műczikkek között egy lancashirei 280 fontos lepény diszelgett. —

Az ausztriai iparműkiállítás majus 15én ő Föls. jelenlétben nyitattott meg. Krausz udv. tanácsos 's az igazg. választmány elnöke által alkalmi beszéddel üdvözöltetvén ő Felsege, reá ezt válaszolni méltóztatott: „Azon magos becs iránti nézetimet, mellyet országom ipara előhaladásának tulajdonitok, beszédjében helyesen fogta fel ön. Ezen előhaladás bizonyítékai előttem fekszenek, 's én gyönyörrel veszem azokat szem-ügyre.“ —

A kaspiumi tenger hullámit nem sokára három 100 löerejű orosz gőzös hasítandja, az orosz-persa kereskedésnek nagy emeltyűjeül szolgálaló.

Soult tábornagy ministeri rendelete következtében a francia csákok kakasát csillag-keresztes korona váltandja fel. A furlangos „Charivari“ a szegény kakas felett e hatyúdalt zengti: „Az ártatlan szárnyas! olly feddhetlen volt ő, olly jámbor! bizvást lehetett volna kappannak nevezni; — tehát csak kiszenvedett, kikukorikolta magát, a szegény pára bevégzé rongyos lételet. — egy méltóságos gyilkos szurta őt agyon — o! már jó ideje, hogy ezen méltóságos gyilkoskó konyha-kés vált! Bohó kakas, azt hívő, hogy sas; pedig egy pelyhes libácskát sem ért, ő ugyan nem mentette volna meg a Capitoliumot“ 'sat. —

IGAZÍTÁS. Legközelebb mult számunk külföldi rovatában (350 lap 150 has.) Oroszország 2dik sorában „hasonló“ helyett olvassd h a z a l ó.

G. R. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkeszti Szonvey József. (Szerkesztőségi szállás urutca Hovátház 450d. sz. a. 1. em.)

HIVATALOS TUDOSÍTÁSOK.

(765) Birói árverés. (1)

Folyó évi S. Iván hó 15 és szükség esetre ismételve 22dik napján ns Bács vármegyébe kebelezett Kulpin helységben 's határában birói foglalás alá vett 50 hold 1100 □ ölével számlált majsorsági, és egy egész jobbágyi telekből álló nemesi birtok és ha kívánatni fog, többi közárverés után készpénzért el fog adatni; venni szándékozők a helyszínen reggeli 10—11 óra között megjelenni ne terheltessenek.

Latinovics Zsigmond végrehajtó szolgabíró.

(748) Hamuzsir árverés. (2, 3)

A' nagyméltóságú magy. kir. udv. kincstár rendelete következtében, az unghvári kir. kincstári uradalomban jelenleg készen levő, 's folyó évi szeptember hó végéig még kifőzendő, 's összesen körülbelül egy ezer mázsát felül haladandó finomított hamuzsir (calcinierte Pottasche) mennyiség, folyó évi június hó 16dik napján Unghváron tartandó nyilvános árverés útján a' leg többet ígérőnek el fog adatni. A' venni szándékozők a' fenérintett napon 1000 pgő forint bántpénzzel ellátva, az unghvári uradalmi iródban megjelenhetnek a' szóbeli árverésre, de egyébiránt irásban foglalt ajánlatok is elfogadhatnak, mellyek Budán a' magy. kir. udv. kincstár elnökségénél, vagy Bécsben a' csász. kir. közönséges ud. kincstár kiadó-hivatalánál átvételi megismerés mellett a' szokott hivatalos órákban legfeljebb folyó évi június hó 4dik napja délelőtti 12 óráig leszen benyújtandók.

Az ajánlatok jól bepecsételve 's kívülől ezen czímmel: „Ajánlat az unghvári 1845 diki hamuzsírért“ ellátva teendők.

Az ajánlat tartalma legyen:

- a) a számszerint 's irásban kiteendő ígérlet minden egyes mázsa finomított hamuzsírért.
- b) azon nyilvános kijelentés: hogy az ajánló az árverési feltételeket látta, értette, 's aláírta legyen, — 's ugy ezeket, valamint azon szerződést is, melly az árverési feltételek nyomán, vele kötendő, pontosan teljesíteni fogja.
- c) az ajánlónak saját kezűleg aláírt kereszt- 's vezetéki neve, sorsa és lakása, hozzá melléklésével.
- d) minden ajánlathoz a' budai magyar kir. kincstári főfizető-hivatal, vagy illetőleg a' bécsi csász. kir. közönséges udv. kincstári főfizető-hivatal terítvénye-, 's hivatalos előismerés, mint mellékvénynek, esatolatása a' letett 1000 pgő forintos bántpénz felől.

Ezen bántpénz vagy készpénzben, vagy pedig minden tehertől mentett ausztriai status-papírokban — mellyeknek értéke a' történt fizetést megelőző napon folyamatban levő pénzkelet szerint számlítandó — a' fenérintett hivataloknak leendő befizetendő.

Az árverési feltételek Unghváron a' kir. kincstári igazgatói és erdő-hivatali iródban; nem kívülőn Budán a' magy. kir. udv. kincstár kiadó-, valamint Bécsben a' csász. kir. közönséges udv. kincstár kiadó-hivatalában eleve is naponként megtekinthetők. Budán aprilis 30kán 1845.

(371) Nyugtatónyok-megsemmisítése. (3, 3)

11984. Borsod vármegye Denke Emilia Meősz Eduárd neje folyamodása következtében a' most mondott folyamodó első férjétől néhai Schvarcz Lászlótól származott Valeria Zsófia leányának a' bécsi középölő intézethez letett 50 p. forintról 135885dik sz. alatt, és egyenkint 10 pengő forintról 135886. 135887. és 135888. sz. a' özveszen tehát 80 p. fról szóló, 's 1843diki június 19kén Miskolczon dühöngött tűzben elégett icsigelt nyugtatónyok megsemmisítését országzerle kihirdetettni kérvén; ennél fogvást ezen elégett nyugtatónyok megsemmisítése köztudomásra juttatik.

Költ Sz. György hó 15diken 1845.

(734) Heckenast Gusztáv (1, 2)

pesti könyváros és kiadónál váci-utcában 15. sz. a' megjelent és minden hiteles könyvárosnál kapható:

JÓSIKA MIKLÓS legujabb munkái

- 1) Az élet' útjai. E. y. kötetben. 32. füze 1 ft p.
- 2) Viszhangok 2 kötet. 32. füze 2 ft p. p.
- 3) Külföldi regények, uymint: Egy házasság a' nagy világban, Trypelyan szerzőjű. 8. 2 kötet füze 2 ft p. p. Toussaint 15 és második kötet füze 2 ft pengő pénzben.

Következő kötetek sajtó alatt vannak.

Jósika Miklós többi munkái árjegyzéke:

- 1) Abafi 2dik kiadás. 32. 2 kötet füze 2 ft p. p.
- 2) Zólyomi 2dik kiadás 1 kötetben. 32. füze 1 ft pengő pénzben.
- 3) Könyvelmők 2dik kiadás. 32. 2 kötet füze 2 ft p. p.
- 4) Az utolsó Bátor 2dik kiadás. 32. 3 kötet füze 3 ft p. p.
- 5) A' Csehek Magyarországnban. Korrajz I. Mátyás idejéből 2dik kiadás 32. 4 kötet füze 4 ft pengő pénzben.
- 6) Élet és Tündérhon. Kisebb regények. 2dik kiadás. 32. 3 kötet füze 3 ft p. p.
- 7) Zrínyi a' költő. Regények kronika a' XVII dik századból. 32. 4 kötet füze 4 ft p. p.

(766) Nyilvános hála. (1)

Egyszegény árva néven teszem e' hála nyilváníást, ki még sokkal gyengébb, mint sem hogy azon jöteleményt felfoghassa, mellyben Schöpf tanár urnak, a' gyermekkorház igen tisztelt igazgatójának, fáradságtalan munkásságából 's emberbaráti szeretetéből részesült.

Ugyanis felhoztam magammal Felső-Őrsről, Zala megyéből egy szülőten árvt, ezen gyermek 4 éves korában több lépcsőn leesvén, jobb karja kifuzamodott, melly ficzomodás következtében karja könyéken annyira lehajlott, hogy fejéhez ugyan épen nem, szájjához pedig csak legnagyobb megerőttelssel emelhettem, 's ezen nyomorék állapot évről évre rosult, mennyiben a' kar alsó része a' felsővel majdnem összenőtt.

Megismerkedvén az áldásteljes gyermekkorházzal 's annak igazgatójával Schöpf tanár urral, azon leányt, ki a' koldusbot elé nőt, a' ficzomodás után 8 évvel, felhoztam.

Reményem hiedelmem felett teljesült, annak hónap alatt, mind a' sérvmetzés, mind annak gyógyítása be volt fejezve, a' kar csaknem egészen kinyult, a' leánykárját mozgathatja, 's életidejéhez 's erőjéhez mért minden munkát könnyen 's gyorsan végez. Erről én pontosan meggyőződtem, mert épen ez okból a' leányt több ideig magammal tartottam.

Mit a' leánya évek mulva fog érezni, helyette én jelentem ki, isten jutalmazza 's áldja meg a' nemes emberbarátot, 's mind azokat, kik illy kiszámíthatlan nyomoruságban segédkezetek nyujtanak.

Nem csak azért nyilvánítom e' hálat, hogy az árva nevében megköszönjem a' vett jöteleményt, hanem azért is, hogy minden szerencsétlen sárlódót figyel-

(769) Váltótörvényszéki idézés. (1, 3)

Földváry Albert — kinek lakhelye nem tudatik — az ellene Peszkár György által 850 p. forint iránt indított viszkerezeti váltótörvényszék tárgyalására f. é. június 20dik napján reggeli 9 órakor az alólírt váltótörvényszék előtt jelenjen meg. — meg nem jelenése esetre törvényszerinti gondnoknál Fej. Molnár József v. ügyvéd nevezetvén. Költ Pesten az e. b. kir. vltszék 1845. majus 19. tartott üléséből.

(459) Koch Salomon elleni csődpér. (3, 3)

Határnap majus 31dikén 1845. 11683. Pozsony vármegye törvényszékének jelentés szerint Pozsony-Várallyai zsidó kereskedő Koch Salomon hitelezői csődületének határnapja f. é. majus 31re tüzetvén ki, és tömeggondnokká Nagy Leander, perügyelővé pedig tisztí alügyész Petőcz Sándor nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Sz. György hó 15diken 1845.

(04) Braun Simon elleni csődpér. (3, 3)

Határnap majus 31dikén 1845. 15327. Pozsony vármegye törvényszékének felírása szerint Braun Simon Nagy-Léghi izraelita hitelezői csődületének határnapja f. é. majus 31dikére tüzetvén ki, és tömeggondnokká esküdt Gáál Vincze, perügyelőnek pedig Imely Antal köz alügyész nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Szent György hó 23dikán 1845.

(435) Báró Braunekker Antal özvegye született Peridesz Teréz 's gyermekei, mint törv. örökösei, elleni csődpér. (3, 3)

Határnap majus 30dika 1845. 10519. Nyitra vármegye törvényszékének jelentés szerint báró Braunekker Antal özvegye született Peridesz Teréz, és gyermekei, mint törvényes örökösei, hitelezői csődületének határnapja f. é. majus 30dikára tüzetvén ki, és tömeggondnokká Zsóki László — perügyelővé pedig Kubinyi Zsigmond tisztí ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Bőjtás hó 17dikén 1845.

(496) Boronkay Miklós elleni csődpér. (2, 3)

Határnap június 15dike 1845. 14966. Fejér vármegye, Boronkay Miklós ráczalmi közbirtokos Javai zárgondnokának Tolna vármegyei főadósodó Döry Frigyesnek folyamodása iránt, előlirt Boronkay Miklós hitelezői összejevetelére folyó évi június 15dike napját kitüzvén, 's azt országzerle azon hozzáadással közhírül tétetni kérvén: hogy az illető hitelezők magokat a' zárgondnoknál, vagy annak ügyvédnél Márkus Istvánnál Székes-Fejérvárt jelentsek; ugyanez kihirdetettik. Költ Sz. György hó 23dikán 1845.

(491) Kémendi Kraner György elleni csődpér. (2, 3)

Határnap június 15dike 1845. 14867. Baranya vármegye jelentése szerint értékében megfogyott 's elszökött Kémendi Kraner György hitelezői csődületének határnapja folyó évi június 15dike tüzetvén ki, és tömeggondnokká Knapp Imre esküdt, pergondnokká pedig Pleiner Antal ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Sz. György hó 23dikán 1845.

(764) Csőd (2, 3)

leányiskola-tanítói székre.

Uj-Bánya szabad kir. 's bányavárosában fönálló, 100 p. ft évi fizetéssel, 12 öl tűzfű, és szabad szállás javadalmával ellátott leány-iskola tanítói szék megüritvén — az ezt elnyerni ohajtok, a' magyar, német és törv. nyelvekben jártosságuk-, tanítói képességök- 's erélyes magokiviseletükről szóló bizonyítványokkal ellátott tulajdon kéziratu folyamodványukat e' folyó év augustus hava 25dik napjáig személyesen a' fönérintett város tanácsához nyujtsák be.

(763) Gabna-eladás. (2, 3)

Pápan, az ugynevezett császár-majori magtárba levő 200 pozs. mész buza, 500 pozs. mérő árpa, 40 pozs. m. szemes kukoricza, és 30 pozs.

m. köles folyó évi június elsőjétől kezdve bezárólag hetedikéig álku mellett Somlyó-vásárhelyen a' tisztartói iródban — ha pedig ez alkuszertint eladás nem sikerülne, Pápan június 9kén reggeli tíz órakor tartandó árverés útján a' leg többet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladandó leszen.

(759) Árverési hirdetmény. (3, 3)

E' f. évi majus 26kán délelőtti órákban sz. kir. Pest városa határában létező ugynevezett angyalföldön az ördög-malom szomszédságában különféle házi butorok, konyha-eszközök, kultúra és fejéreműek, nemkülönbön szekerek, lovak, tehének, aprómárhák, 's más egyebek árverés útján birólag el fognak adatni.

(705) Pesti czukorgyár-egyesület. (5, 6)

(4dik részletbefizetés; késedelmi kamatok.)

A' pesti czukorgyár üzletárszvényeinek n e g y e d i k 25 percentes részletbefizetése, az egyleti alapszabályok értelmében, f. é. június 15dike napjára határozatván, — értesítjük ezennel a' t. cz. részvényes urakat, hogy ezen határidőre a' nevezett 25 petyes részletbefizetést — az addigi részletbefizetéseben késeltedettek pedig — a' késedelmi kamatok lefizetését is (Jáites Ferencz E. urnál, király-utca 13. 9.), eszközölni méltóztassanak.

A' korm. vásárlomány ezen utóó befizetés alkalmával, valóságos üzletárszvényekkel cserélendő ki a' részvényes urak előbbi három 2, 5%-tes részletbefizetéseikről szóló idelegenes jegyeket. Pest majus 3kán 1845.

Verebi József egyleti titoknok.

Ezen lap... Tartal... MAG... Folyó hó... Metastasio sz... Ország... Igen sokan... 29ik törvén... sok kiváltás... endők, 's h... szágakosok... ben is el... nek (incon... cikkek alk... den akad... s' a... végre ha j... Az orszá... dig, ugy p... gyar király... szoktak t... gyar tan... rátkévé... a magy ar... halogatá... nélkül va... nak, misz... czellár u... ket ő Fel... vezni, mi... gérő's a... nak a kar... deket kegye... említett... menteget... kalmuk *... Hogy a k... néhány kil... a szomszéd... annyira szük... felte vesze... némelly te... sítését megr... magyar b... jelenése m... talan okozt... iránt, napo... Hogy tehát e... szágok 's tar... lekedés annál... m'ár (Jam... személyek v... lézia, longy... megvizsgálás... tessenek, eli... lek valamely... 's okirataika... szomszéd ors... parancsolni... A hirtel... Tisza nagy... Sztármár és k... vetéseit ki... *) „Dum... ministrentur... tion demande... *) „Hur... dictantibus Re... cretis, per C... lita fuerant, e... fun Cons... Majestatis... Hungaricum... caret. Ideo c... Cancellar... jestas ex... Suae Majestati... comoda eor... SS. et OO. be... querendi aut... Elégly tanusi... királyi udvari... nek; csakhog... később a Hely...